

SPOLEK PŘÁTEL HOR LIBERECKÉHO KRAJE

Z ČINNOSTI
JIZERSKO-JEŠTĚDSKÉHO
HORSKÉHO SPOLKU
V ROCE 2023

Výstavba přehrádek v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jizery

Foto Petra Stráníková (nahore), Jakub Trsek

Výroční zpráva JJHS 2023

Jizersko-ještědský horský spolek (JJHS) se sídlem v Liberci byl založen v roce 1996 a sdružuje členy se zájmem o přírodu, historii a kulturní tradice Jizerských hor a Ještědského hřbetu. JJHS je otevřeným spolkem, jenž přijímá členy bez ohledu na věk či státní občanství. Mezi jednotlivými členskými schůzemi je činnost JJHS řízena výborem voleným na čtyřleté období. Jizersko-ještědský horský spolek provozuje webové stránky www.horskyspolek.cz, kde je možné nalézt podrobné informace o jeho činnosti.

Ochrana přírody

Zejména v praktických opatřeních pro ochranu přírody rozšířil JJHS svoji působnost na téměř celé území Libereckého kraje. Svoji činnost zaměřujeme především na práci v terénu, na péči o chráněná území v Jizerských horách, na Ještědském hřbetu, v Českém ráji, Lužických horách, na Frýdlantsku i Českolipsku. Vyznačujeme hranice rezervací, kosíme horské louky se vzácnými druhy rostlin, likvidujeme nepůvodní invazní rostliny, vytváříme nové biotopy pro vodní a mokřadní faunu i flóru, budujeme a udržujeme zařízení k usměrnění pohybu návštěvníků, stavíme oplocenky k ochraně lesních porostů apod. V posledních letech se podílíme na revitalizaci vybraných rašelinišť v Jizerských horách hrazením odvodňovacích příkopů, které zde byly v minulosti vytvořeny.

Výstavba přehrádek v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jizery

Foto Jakub Trsek

Úklid odpadků v PR Meandry Smědé
Foto Michal Vinař

Oprava vyhlídky na Sněžných věžičkách

Foto Milan Šteinfest

Kromě toho se aktivně zúčastňujeme správních řízení vedených orgány státní správy s možností ovlivnit rozhodování o připravovaných zásazích do přírody a krajiny regionu. Při své činnosti spolupracujeme zejména s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR – Regionálním pracovištěm Liberecko, Krajským úřadem Libereckého kraje, Lesy České republiky, s. p., Nadací Ivana Dejmala pro ochranu přírody, s obcemi i nevládními organizacemi v celém Libereckém kraji.

Publikační činnost

Vydáváme populárně-naučné publikace věnované různým tématům z oblasti Jizerských hor, Frýdlantska a Ještědu, které se svým námětovým a estetickým pojetím snaží oslovit všechny skupiny návštěvníků, posílit v nich vztah k našemu kraji, rozšířit jejich poznatky o kulturním i přírodním bohatství regionu a nenásilnou formou apelovat na nutnost ochrany tohoto dědictví. Od roku 2003 vydáváme ročenky Jizersko-ještědského horského spolku, které obsahují nejen informace o činnosti JJHS, ale také mnoho zajímavých tematických článků z českých i polských Jizerských hor, Ještědu i dalších oblastí Libereckého kraje. Při jejich tvorbě spolupracujeme i se zahraničními autory.

Osvětová a propagační činnost

Budujeme a opravujeme naučné stezky a vytváříme informační tabule k chráněným územím, které v terénu seznamují návštěvníky s přírodními a historickými zajímavostmi jednotlivých území. Pravidelně uklízíme odpadky v přírodní rezervaci Meandry Smědé či v okolí silnice v Oldřichově v Hájích.

Zabýváme se hlubším poznáním významných lokalit z pohledu historického, kulturního nebo přírodovědného. Organizujeme výlety a vlastivědné exkurze, seznamujeme se s méně známými a navštěvovanými místy s cílem vytvářet a pěstovat vztah k historii i současnosti regionu, jeho kulturním tradicím a hodnotám. Provádíme i rekonstrukce a údržbu vyhlídkových míst v Jizerských horách a jejich okolí.

Organizujeme různé akce pro veřejnost spojené se sportovní-turistickými výkony i kulturními pořady v přírodě, popř. na nich spolupracujeme. Jmenovat můžeme např. Soutěž stovkařů, Slavnosti Ještědu, Sklářská slavnost na Kristiánově, Slavnosti slunovratu atd.

Pozemkový spolek

Pozemkový spolek pro přírodu a památky severovýchodních Čech, původně nazvaný Severák, byl založen v roce 2000 jako součást Jizersko-ještědského horského spolku. V červnu 2001 získal do pronájmu první pozemek na Václavíkově Studánce, která již v portfoliu Severáku není, a v dubnu 2002 byl akreditován ÚVR ČSOP a zařadil se tak mezi registrované pozemkové spolky v ČR. Hlavním posláním pozemkového spolku JJHS je přímá ochrana vybraných lokalit s významnou přírodní či kulturně-historickou hodnotou. Tato ochrana je prováděna nejprve nabytím vlastnických nebo jiných věcných práv ke zvoleným nemovitostem (dlouhodobý pronájem) a následnou odpovídající péčí o ně. Severák má aktuálně na starosti tři lokality, tj. pozemek v Kořenově, komplex mokřadů a vlhkých luk v Bílém Potoce a cennou louku zvanou Pralouka v osadě Jizerka.

Shrabování posekané trávy na Jizerce

Foto Michal Vinař

Vznik spolku

Přvotní myšlenka vzniku JJHS spadá již do roku 1995. Tehdejší dobrovolní ochránci přírody přišli s nápadem založení občanského sdružení, které by propojovalo zájmy a myšlenky podobně zaměřených ekologických organizací a institucí, programově by je zastřešovalo a mělo regionální působnost. Spolek se měl od začátku stát základnou především pro milovníky hor, a proto se i svým názvem odlišuje od jiných, úzce zaměřených, pouze ochrannářských sdružení. Cílem JJHS je kriticky se stavět a věcně argumentovat proti megalomanským projektům, např. jako byla idea pořádání SKI 2003, jež by svým pojetím a rozsahem nepochybně negativně ohrožovalo horskou přírodu. V březnu 1996 se v budově Správy CHKO JH sešel přípravný výbor spolku, začaly se tvořit první stanovy a programová náplň budoucího sdružení. S rostoucím tlakem pořádání SKI 2003 bylo nezbytné proces založení občanského sdružení urychlit, aby posléze mohlo aktivně vstupovat do správních řízení týkajících se kontroverzních plánovaných zásahů pořadatelů SKI 2003. Na podzim roku 1996 bylo dokončeno paragrafové znění stanov a dne 18. 12. 1996 byl návrh na registraci nového sdružení s názvem Jizersko-ještědský horský spolek doručen na Ministerstvo vnitra ČR. O den později byl náš spolek ministerstvem zaregistrován a 19. 12. 1996 je tak oficiálním datem vzniku spolku. V roce 1997 začala pracovat první kancelář, dokončovaly se poslední formality spojené s fungováním spolku jako samostatné právnické osoby a vzniklo i logo JJHS.

Tradice horského spolku

Roku 1884 byl z popudu továrníka a zároveň milovníka hor a propagátora turistiky Adolfa Hoffmanna v Liberci založen Německý horský spolek pro Ještědské a Jizerské hory (DGVJI). Postupně se rozrostl v obrovskou organizaci s 8 000 členy ve 25 sekcích. Již brzy po založení se z něj stalo velice prestižní sdružení, jehož členy byli i přední liberečtí továrníci a významné osobnosti politického i kulturního života. Díky dobrému finančnímu zázemí mohl DGVJI rozvíjet celou řadu aktivit: značil první turistické stezky, vydával mapy a průvodce, stavěl rozhledny i horské chaty. Od roku 1891 vydával také spolkové ročenky, jež jsou dodnes ceněným zdrojem informací nejen o Liberecku. Pravděpodobně největším počinem DGVJI byla stavba ještědského hotelu, dokončeného roku 1907 (shořel roku 1963). Náš Jizersko-ještědský horský spolek je moderní organizací, která navazuje na dobré tradice DGVJI, a přitom se jasně distancuje od jeho směřování po roce 1938.

Činnost Jizersko-ještědského horského spolku v roce 2023

Realizace praktických opatření v ochraně přírody a krajiny

Dokončení III. etapy obnovy rašeliniště v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jizery Rašeliniště Jizery tvoří rozsáhlý komplex rašelinných biotopů v mělkém údolí toku Jizery v hraniční oblasti s Polskem. Jedná se o největší rašeliniště v Jizerských horách, které podléhá nejvyšší ochraně. Široké ochranné pásmo má za úkol ochránit vlastní předmět ochrany uvnitř národní přírodní rezervace. Právě ochranné pásmo je pro projekt důležité, jelikož i v něm se nachází rozsáhlé rašeliniště. To však bylo v minulosti necitlivě odvodněno sofistikovaným systémem odvodňovacích kanálů s cílem zajistit další plochy pro intenzivní pěstování lesních porostů. Drsné klima tomu nepřispívalo, kanály však zůstaly.

Lokalita byla již v minulosti revitalizována prostřednictvím instalace kaskád dřevěných hrázek v jednotlivých drenážních příkopech. Tehdy byly hrázky montovány výrazně pod terénem a neposkytovaly maximální možný prostor pro obnovu rašeliniště. Ačkoliv tento zásah přinesl postupné zvýšení hladiny podzemní vody a následně zazemňování kanálů, výsledek nebyl ideální. Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR bylo přistoupeno k dalšímu rozšiřujícímu opatření, které navazuje na původní, kdy systém hrázek je doplňován novými hrázemi instalovanými výše na úroveň terénu nebo nad ním. Zachycená voda se může lépe rozprostírat do širé rašeliniště, které získává ideální podmínky pro svůj další rozvoj.

Technické řešení revitalizace rašeliniště spočívá v osvědčené instalaci dřevěných hrázek v kaskádě v jednotlivých odvodňovacích kanálech. Tímto opatřením se voda místo rychlého odtoku zadržuje, postupně vsakuje a zvyšuje se hladina podzemní vody. Vlastní přehrazené kanály znovu osidluje rašelinič a další mechorosty, terén se postupně srovná s okolím a rašeliniště získá původní strukturu. Veškerý materiál je donášen ručně, vlastní práce je prováděna také ručně s ohledem na výskyt ohrožených rostlin a živočichů. Projekt řešil výstavbu 97 ks dřevěných hrázek a byl zdárně dokončen. Realizaci projektu umožnil podnik Lesy České republiky, s. p.

Podpořeno: Dotační program Libereckého kraje 8.6 Podpora retence vody v krajině a Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody.

Zahájení IV. etapy obnovy rašeliniště v ochranném pásmu

Po dokončení předcházející třetí etapy se členové spolku zaměřili ihned na realizaci navazující, v pořadí již čtvrté etapy obnovy rašeliniště v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jizery. Během roku 2023 byla vybudována polovina hrázek z celkových 100 kusů. Projekt bude pokračovat, jakmile tomu dovolí omezení z hlediska ochrany zvláště chráněných druhů, v tomto případě především tetřívka obecného.

Michal Vinař

Přehrádky v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jízery
Foto Jakub Trsek

Úklid přírodní rezervace Meandry Smědé

Více jak osm desítek dobrovolníků z řad členů a příznivců Jizersko-ještědského horského spolku a Turistického oddílu Kletr se sešlo v sobotu 22. dubna 2023 v přírodní rezervaci Meandry Smědé na Frýdlantsku v blízkosti obce Višňová, aby zde uklízeli odpadky.

Jednalo se již o čtrnáctý ročník této akce. JJHS PR Meandry Smědé uklízel poprvé v roce 2005 a od té doby (pouze kromě let 2014, 2017, 2019–2021) čistí tuto lokalitu od odpadků pravidelně. Jarní období je pro čištění řeky a jejího okolí nejvhodnější – vegetace ještě nemá listy, terén je prostupnější a odpadky je snazší odhalit. Počasí se nad míru vydařilo a přilákalo tak velké množství zúčastněných dobrovolníků. Ti pak sbírali odpadky v celé délce toku řeky Smědé nacházející se v přírodní rezervaci Meandry Smědé – od mostu v Předláncích až po železniční most u osady Boleslav (cca 5 km). Použit byl také gumový nafukovací člun. Jeho posádka zajišťovala sběr odpadků z nepřístupných míst a také transport plných pytlů ze vzdálenějšího břehu řeky. Po obou březích dobrovolníci sbírali do plastových pytlů veškerý odpad, který našli v řece, na jejích březích a v jejím bezprostředním okolí. Brigádníkům se podařilo nejružnějšími odpady naplnit 67 pytlů (pro srovnání – v roce 2022 to bylo 194 pytlů). Kromě toho z meandrů řeky vytáhli také 15 pneumatik od osobních i nákladních aut, a dokonce i jednu z traktorů (rekordní množství bylo 129 kusů v roce 2008). Převažovaly pochopitelně lehké věci jako PET lahve, pěnový polystyren, různé plastové obaly a kelímky, hliníkové plechovky od nápojů a především nejružnější plastové folie a pytlíky, které se zachytily ve větvích stromů a keřů a vytvořily na nich nevzhledné „ozdoby“. Z náplavů se však podařilo vytáhnout například kus starého televizoru, palivovou nádrž z nákladního automobilu, hasičskou hadici, silniční patníky, kus kontejneru na odpadky nebo nárazník od auta.

JJHS hodlá tento úklid zopakovat i v příštích letech a doufá, že přibude lidí, kteří s nepotřebnými věcmi nakládají tak, jak mají, a ubude odpadků hromadících se v krásném prostředí přírodních meandrů řeky Smědé. Každý z nás nese za současný stav rezervace svůj díl zodpovědnosti.

Na akci finančně přispěl Liberecký kraj, obec Višňová a společnost Termizo, a. s., velmi jim za příspěvek děkujeme. Hlavně ovšem děkujeme všem, kteří se úklidu zúčastnili a ukázali tak, že jim osud naší krajiny není lhostejný! Jsme velice rádi, že takovýchto lidí neustále přibývá.

V PR Meandry Smědé je chráněn přírodní ráz údolní nivy podhorské řeky s přirozeně se vyvíjícím říčním korytem, se slepými rameny a s fenoménem šterkopískových náplavů. Toto území je pravidelně několikrát za rok zaplavováno a právě tyto záplavy přinášejí do rezervace obrovské množství odpadků, které spláchne voda z hořených partií povodí řeky Smědé. Odpady z celého Frýdlantska se tak hromadí v přirozených meandrech a naplaveninách, které jsou pro svoji jedinečnost chráněny v přírodní rezervaci. Pravidelní účastníci této brigády mají možnost sledovat přirozený vývoj koryta vodního toku Smědé, které je každý rok trochu jiné, neustále se vyvíjí, mění svoji trasu a vytváří tůně a slepá ramena.

Úklid podél silnice z Oldřichova v Hájích do Raspenavy

V Oldřichovském sedle se v sobotu 23. září ráno sešlo asi 30 členů a příznivců Jizersko-ještědského horského spolku, aby uklidili odpadky podél silnice vedoucí z Oldřichova v Hájích

Úklid meandrů Smědé
Foto Pavel Schneider, Michal Vinař (dole)

Úklid odpadků kolem silnice Oldřichov v Hájích-Raspenava

Foto Pavel Schneider

do Raspenavy. Tato silnice prochází ochranným pásmem národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny a v jejím blízkém okolí se bohužel nachází poměrně značné množství odpadků. Se sbíráním navíc pomohlo také 15 dětí a vedoucích z Turistického oddílu Lesní moudrost.

Účastníci sbírali odpadky v bezprostřední blízkosti silnice ve vzdálenosti přibližně 50 m od hrany komunikace do plastových pytlů. Naprostou většinu sesbíraného odpadu tvořily různé obaly od svačtin z benzínových pump a fastfoodů, PET láhve, plechovky od různých nápojů, nejvíce asi od energydrinků, láhve od alkoholu, igelitové pytlíky a podobně. Našly se ale například i klíčky od automobilu, několik bot, pneumatiky, části elektrického vedení nebo plastové lahve naplněné močí... Drtivá většina odpadů pochází s největší pravděpodobností od posádek automobilů projíždějících po silnici mezi Oldřichovem v Hájích a Raspenavou, které si čistí své vozy tak, že odpadky vyhazují z okének do lesa a ty pak padají po strmých svazích i do poměrně velkých vzdáleností od silnice.

Tuto lokalitu čistí JJHS pravidelně, vždy na podzim. Po práci se brigádníci občerstvili v hospodě v Oldřichovském sedle. Děkujeme všem, kteří se úklidu zúčastnili, a těšíme se, že odpadků bude ubývat a budeme mít čím dál tím méně práce! *Pavel Schneider*

Oprava vyhlídky u vodopádu Jedlové

Přírodní rezervaci Jedlový důl prochází naučná stezka, kterou má ve své správě Jizersko-ještědský horský spolek. Stezka prošla komplexní rekonstrukcí v roce 2009, od té doby probíhá průběžná údržba. Stezku tvoří 9 zastavení, kde se návštěvníci mohou na instalova-

Oprava vyhlídky u vodopádu Jedlové
Foto Michal Vinař

ných informačních panelech dozvědět něco o místní flóře a fauně. Zároveň se projdou pěšinou, na které je v několika místech instalován povalový chodník, k vodopádům Jedlové. U vodopádů jsou vybudovány menší vyhlídky s kovovým zábradlím, které zamezuje případnému pádu ze skalisek.

A právě zábradlí u Pekelného vodopádu vyžadovalo opravu, jelikož bylo na dvou místech prasklé, čímž mohlo dojít k nechtěnému úrazu. Brigádníci museli na místo dopravit veškeré vybavení ručně včetně elektrocentrály nebo svářečí soupravy. Zábradlí bylo očistěno, svařeno a znovu natřeno. Vyhlídku na vodopád si tak návštěvníci mohou znovu vychutnat bez obav z toho, že je čeká pád o několik metrů níž. Oprava byla podpořena z Ekofondu statutárního města Liberec.

Oprava vyhlídky na Sněžných věžičkách

Sněžné věžičky tvoří zajímavý geologický útvar v rámci přírodní rezervace Černá hora. Návštěvníci, kteří do míst putují po žluté turistické stezce, se dostanou k osamocenému skalnímu útvaru již ve vzrostlém lesním porostu, který se velmi podobá typickým pískovcovým skalním městům známým například z Českého ráje nebo Českosaského Švýcarska. Zde jsou však skalní hradby, mrazové sruby a izolované věže tvořeny žulou. Těsně vedle Sněžných věžiček se nachází Vánoční louka, nejvýše položené rašeliniště v Jizerských horách.

Význam místa doplňuje menší turistická vyhlídka, kterou horský spolek v minulosti vybudoval. Po absolvování výstupu pomocí instalovaného železného žebříku se návštěvník dostane na malou vyhlídkovou plošinu. Plošina tvořená dřevěnými fošnami během let dostala zabrat nejen množstvím vystupujících lidí, ale také drsným klimatem, které ve výšce 1 063 metrů nad mořem panuje. Dřevo bylo uhnílé, propadalo se a část ho chyběla. Členové spolku opět veškeré potřebné nářadí a materiál vynesli nahoru a vyhlídku opravili. Oprava byla podpořena z Ekofondu statutárního města Liberec a prostřednictvím daru z mobilní aplikace Peakpoint.

Péče o cenné louky na Jizerce

Jako každý rok, i v roce 2023 se desítky členů a příznivců Jizersko-ještědského horského spolku vydaly udržovat cenné louky v přírodní rezervaci Bukovec u osady Jizerka v Jizerských horách. Tradiční akce probíhala od pondělí 31. 7. do neděle 6. 8. Zatímco z kraje týdne nastoupilo několik sekáčů, kteří pomocí křovinořezů a bubnové sekačky pokosili plánem péče stanovenou část tzv. Upolínové louky a Pralouky, o víkendu se dostavila hlavní skupina, která měla za úkol posečenou biomasu shrbat a na plachtách odtáhnout k cestě, odkud byla následně traktorem odvážena k dalšímu využití. Všechny tyto práce jsou prováděny ve spolupráci s odbornými pracovníky Správy CHKO Jizerské hory.

V rámci akce se pokračovalo v zajímavém projektu Správy CHKO Jizerské hory, jejíž pracovníci na vytipované ploše chudé louky provádějí pokusné zvýšení druhové rozmanitosti pomocí rozprostírání sena z druhově bohatších luk. Louka se nejprve poseče, odstraní se travní hmota, následně se naruší travní drn, aby semena měla větší šanci se uchytit, a posléze se rozprostírá rovnoměrná menší vrstva sena. Posekání louky se někdy nahrazuje také pastvou skotu. S projektem členové spolku pomáhali již v předchozím roce. Zatím je však příliš brzy na hodnocení.

Oprava vyhlídky Sněžné věžičky
Foto Milan Šteinfest

Sekání a shrabování trávy na Jizerce

Foto Michal Vinař

Louky pod Bukovcem představují nejbohatší botanickou lokalitu v CHKO Jizerské hory. Hojně se zde vyskytuje například upolín nejvyšší, který se stal symbolem CHKO Jizerské hory. Vyskytují se zde i další vzácné druhy, jako třeba kroupenáč vytrvalý nebo pětiprstka žezulník. Louky se kosí vždy po odkvětu význačných rostlin, aby se omezil rozvoj rostlin běžných a také aby se zabránilo zarůstání luk náletovými dřevinami. Na rozdíl od většiny luk na našem území, které vznikly lidským přičiněním, část bezlesí v okolí Bukovce se zde pravděpodobně vyskytovala již před příchodem člověka. Odtud také pochází název louky u turistické cesty od parkoviště u Mořiny na Bukovec – Pralouka.

Zapojování skupin teambuildingů do spolkových prací

Horský spolek úzce spolupracuje s některými společnostmi v rámci realizace teambuildingových akcí pro jejich zaměstnance, kteří se aktivně zapojují do prací na ochranu přírody. Pravidelně se zapojují zaměstnanci Škoda Auto, a. s., nebo O2 Czech Republic, a. s. Další společností, která oslovila horský spolek s možností zapojení zaměstnanců, byla Knorr-Bremse Services Europe, s. r. o., sídlící na Nerudově náměstí v Liberci, kde má spolek svou kancelář. Třicítka zaměstnanců společnosti se podílela na obnově rašeliniště v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jizery, kde spolek dlouhodobě pracuje na revitalizaci dřívě odvodněných a degradujících rašelinišť. Zaměstnanci pomohli především v namáhavém a zdoluhavém roznosu materiálu na jednotlivá pracoviště. Za tuto pomoc jim patří velké poděkování.

Shrabování a úklid posekané trávy z Upolínové louky na Jizerce
Foto Pavel Schneider

*Zapojení zaměstnanců společnosti Knorr-Bremse do prací pro ochranu přírody.
Porada před zahájením akce a udělení důležitých pokynů pro práci.*

*Silní jedinci se při práci chopili i těžších nástrojů
Foto Michal Vinař*

Účastníci, kteří pomohli s obnovou rašeliniště v ochranném pásmu NPR Rašeliniště Jizery

Foto Michal Vinař

Jizerské hory navštívila zahraniční delegace

Početná delegace zahraničních odborníků navštívila v červnu Jizerské hory a Krkonoše. Mezi účastníky týdenní akce nechyběli zástupci z chráněných území ze Singapuru, Malajsie, Velké Británie, Finska, Beninu, Bhútánu, Austrálie, Kanady, Uzbekistánu či Rumunska. Význam návštěvy definuje i plocha, o kterou se tito odborníci ve svých státech starají – činí úchvatných 7 500 000 km², což je téměř stonásobek rozlohy České republiky. Mimo diskuzi o aktuálních tématech ochrany přírody ve světovém i lokálním měřítku byla na programu také exkurze do samotných hor. Jizersko-ještědský horský spolek může být právem hrdý na to, že i ukázka jeho práce – revitalizace jizerskohorských rašelinišť, které se věnuje přibližně patnáct let – byla součástí programu účastníků exkurze. Obnovu hydrologického režimu v krajině hosté velmi ocenili.

Michal Vinař

Další práce, které realizoval Horský spolek v roce 2023

- obnova a doplnění povalového chodníku, instalace nové infotabule v PR Černá jezírka;
- údržba naučné stezky Tři iseriny v PR Bukovec;
- obnova značení hranic části NPR Rašeliniště Jizerky;
- výroba a instalace nových infopanelů na území CHKO Český ráj, CHKO Lužické hory a CHKO Jizerské hory;
- výřez smrku pichlavého v oplocenkách u vyhlídky Krásná Máří;
- oprava hraničníků v PP Bílá skála, PP Kamenný vrch a EVL Smědá.

Publikační činnost

Ročenka Jizersko-ještědského horského spolku 2022

Již dvacátá první ročenka vyšla začátkem dubna 2023 v nákladu 700 výtisků. Na 256 stranách čtenáři najdou pestrou skladbu článků o historii i přírodních zajímavostech našeho kraje a také příspěvky z činnosti horského spolku.

Ivan Rous odhaluje nová tajemství Globicovy mapy frýdlantského panství ze 17. století, Jakub Šrek popisuje místa zaniklých vápencových lomů Ještědského hřbetu v okolí Hluboké, Vojtěch Mai, inspirovan článkem od Ivana Rouse v Ročence JJHS 2021 o vodním smyku na Černé Nise, pátrá a nachází spoustu kamenných relikvií této vodní stavby, Marek Řeháček nás provází historií hájovny v Pasekách na jižním

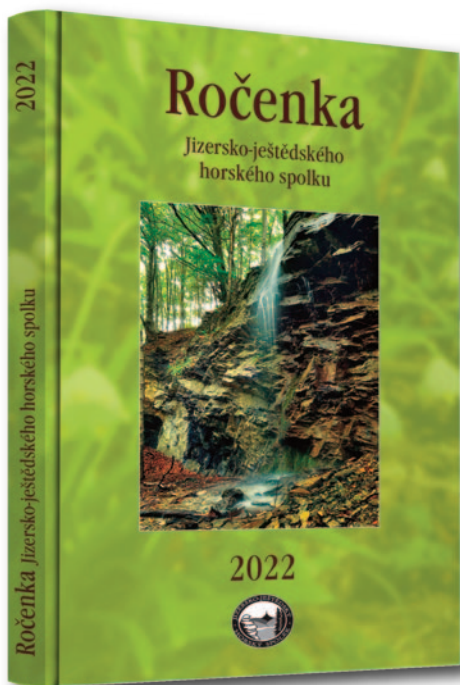
svahu Ještědu spojenou s loveckými příběhy šlechtického rodu Rohanů, František Křůmal ve dvou článcích představuje dva technické projekty z minulého století v továrně v Rýnovicích – projekt železniční vlečky a propracovaný systém zásobování užitkovou vodou, Marek Hofman nám přiblíží historii tramvajové dopravy na Jablonecku, Bohumil Horáček mapuje historii oprav pomníčku Bílá smrt v Sedle Holubníku, Lubor Lacina nás provede Sudetskou silnicí na polské straně Jizerských hor. Další článek z ještědského kraje je od Svatopluka Koudely o kapličky Nejsvětější Trojice v Proseči pod Ještědem a nově umístěném zvonu svatý Václav. Josef Joe Kuna vypráví, jak se Standou Zajícem, Kubou Šrekem a jeho otcem umístili kamennou lavičku u pramene Jizery.

Články o přírodě jsou tentokrát směřovány do Jizerských hor. Šárka Mazánková připomíná desetileté výročí zápisu vybraných jizerskohorských rašeliníšť a pramenné oblasti řeky Jizery na českém území na seznam mezinárodně významných mokřadů v rámci tzv. Ramsarské úmluvy pod názvem Horní Jizera. Martin Kolář vysvětluje význam pastvy horského skotu pro udržení druhově pestrých luk v osadě Jizerka.

Šárka Mazánková vzpomíná na významného přírodovědce a kolegu Jana Burdu, který v roce 2022 zemřel. Miloslav Nevrlý uctil památku svého přítele a čestného člena JJHS Siegfrieda Weisse, který nás v roce 2022 rovněž opustil.

V poslední části ročenky nalezneme již tradičně přehled regionální literatury vydané v roce 2022. Martin a Pavlína Voničkovi vypráví o spolkových výletech do regionálních pivovarů a Zdeněk Hlušík o vícedenním putování členů JJHS po Slovenském ráji. Následuje zpráva o činnosti JJHS a poděkování našim podporovatelům.

Pavel Vonička

Po dvouleté covidové pauze jsme opět plesali v sále U Košků

Foto Milan Drahoňovský

Kulturní a společenské akce

Tradiční ples JJHS

Tradiční ples JJHS proběhl v restauraci U Košků v Liberci – Nových Pavlovicích dne 17. února 2023 od 20 hodin. K tanci i poslechu zahrála kapela Continental Band a program obohatilo i vystoupení T. O. Jizerský bodlák s ukázkami skotských tanců.

Slavnosti slunovratu na Martinské stěně

U vyhlídky Martinská stěna v Liberci-Kateřinkách na místě bývalého lesního divadla se v sobotu dne 24. června 2023 opět konalo představení nazvané Slavnosti slunovratu. Akci organizuje JJHS, který zde podobné akce pořádá již od roku 2004.

Na slavnostech vystoupil kouzelník Tomáš s magickou *Holí* se svou *Magic Comedy*, komickou i napínavou magií. Diváci zažili čtení myšlenek, mizení předmětů a spoustu zábavy. Ukázky skotských tanců již tradičně předvedl T. O. Jizerský bodlák. Vstup pro všechny byl zdarma a na akci dorazilo několik desítek návštěvníků. *Pavel Schneider*

Letní rodinný tábor ve spolupráci se ZO ČSOP Kletr v Lobendavě

V prvním měsíci prázdnin, ve dnech 15.–22. července 2023 se konal již tradiční letní tábor v Lobendavě. Stanový tábor včetně zázemí nám již několik let za symbolickou cenu zapůjčuje ZO ČSOP Kletr, a tak si naši členové se svými dětmi a vnoučaty mohou také vyzkoušet tu pravou tábornickou romantiku. Stanování, výlety a koupání ještě doplnila celotáborová hra „Zlatá horečka na Klondajku“. Tuto hru pro děti připravili dobrovolníci z řad rodičů a prarodičů a všichni, kdo se hry zúčastnili, si užili spoustu zábavy při plnění rozmanitých úkolů a hledání zlatých valounů. Dobrovolní organizátoři proto ohlašují celotáborovou hru i na rok 2024 s rámcovým názvem „Ostrov pokladů“. *Šárka Němcová*

*Na Slavnostech slunovratu již tradičně předvedl ukázky skotských tanců
T. O. Jizerský bodlák*

*Vystoupení kouzelníka Tomáše s magickou Holí s jeho Magic Comedy,
komicou i napínavou magií
Foto Pavel Schneider*

Letní tábor pro děti s rodiči a prarodiči v Lobendavě

Vyrážíme na výlet - letní tábor Lobendava
Foto Milan Drahoňovský

Závody ve vynášení sudů s pivem na vrchol Ještědu

V sobotu dne 7. 10. 2023 pořádal JJHS již dvacátý ročník závodů ve vynášení sudů piva na vrchol Ještědu. Závody se konají s jednou výjimkou pravidelně od roku 2003. Závody ve vynášení sudů piva spočívají jednoduše v tom, že závodníci vynášejí na zádech plné sudy piva (50, 30 nebo 15 litrů) od spodní stanice lanovky na vrchol Ještědu. Jako doplňková disciplína se uskutečnila i kategorie rodič s dítětem v krosně. Letos se poprvé v historii uskutečnil pokus vynést nahoru najednou dva plné 50litrové sudy. Několikanásobný vítěz hlavní kategorie z let 2013–2018 Zdeněk Pácha vynesl dva sudy do poloviny sjezdovky, ale poté své úsilí vzdal. Všichni startující v tradičních kategoriích však na vrchol zdárně dorazili.

V mužské kategorii 50litrových sudů zvítězil Petr Schneider (vítěz úplně prvního ročníku z roku 2003, vítěz 2020, 2021 a 2022) v čase 00:48:49, druhý dorazil v čase 01:18:16 Stanislav Novák. V kategorii 30litrových sudů zvítězil Milan Marhan v čase 00:34:26, druhý skončil Petr Pošta v čase 01:17:36. V kategorii rodiče s dítětem v krosně zvítězil Ondřej Kůrka ve velmi dobrém čase 00:23:22. Za ním skončili Jan Louda a Lucie Drbohlavová.

Ceny a občerstvení pro závodníky věnovala společnost Ještěd, spol. s r. o., – provozovatel hotelu Ještěd.
Pavel Schneider

Oslava výročí 30 let Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody byla ještě pod původním názvem Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor založena 12. května 1993. V uplynulém roce tak došlo na oslavu krásného kulatého výročí a představitelé Jizersko-ještědského horského spolku byli u toho. Nadace a Jizerské hory pojí velké pouto. Právě Nadace sehrála klíčovou úlohu

Zahájení slavnostní exkurze na Jizerce pořádané Nadací Ivana Dejmala pro ochranu přírody pod vedením ředitele Regionálního pracoviště AOPK Liberecko Ing. Jiřího Huška

Foto Michal Vinař

*Závody ve vynášení sudů piva na vrchol Ještědu, vítěz v kategorii 30 l Milan Marhan,
vítěz v kategorii 50 l Petr Schneider (vpravo)*

*Závody ve vynášení sudů piva na vrchol Ještědu, vítěz v kategorii 30 l Milan Marhan
Foto Pavel Schneider*

Sympatická obsluha spolkového stánku zajišťovala občerstvení na akci Den a noc na Jizerce

Foto anonymní kolemjducí

při obnově původního genofondu místních dřevin a pomohla finančně s obnovou rozpadlých lesních porostů. Na oslavě promluvily osobnosti Nadace, zazněla historie jejího vzniku a následného rozvoje. K vidění byl dokumentární film o projektech, které v poslední době Nadace podpořila. Jizersko-ještědský horský spolek zde měl zastoupení se svým projektem obnovy rašelinišť. Oslava byla obohacena o menší komentovanou exkurzi pod vedením ředitele AOPK ČR, Regionálního pracoviště Liberecko, Jiřího Huška.

Den a noc na Jizerce

Jizersko-ještědský horský spolek byl osloven ze strany zástupců ČSOP Jizerka, kteří pravidelně pořádají astronomickou akci *Den a noc na Jizerce*, zda by vypomohl s občerstvením pro návštěvníky akce. Slovo dalo slovo a horský spolek mohl být vůbec poprvé na této zajímavé akci. Jizerské hory jsou rezervací tmavé oblohy a v době konání akce vrcholí přelet roje Perseid, které se v noci dají pozorovat i pouhým okem. Den a noc na Jizerce navštěvují také odborníci na vesmírná tělesa, na jejichž pozorování si přinášejí různorodé pozorovací dalekohledy, které si návštěvníci mohli vyzkoušet.

Sklářská slavnost v osadě Kristiánov

Spolkový stánek již tradičně nechyběl na Sklářské slavnosti v osadě Kristiánov. Stánek s občerstvením a s prodejem spolkových publikací opět lákal stovky návštěvníků, kteří si vychutnávali lahodné pivo z pivovarů Falkenštejn z Krásné Lípy nebo Konrad z Vratislavic nad Nisou, případně klobásy od Řeznictví Klouček z Raspenavy příhodně pojmenované „Jizerská magistrála“. V nabídce byla také pikantní kuřecí „Směs mlsného skláře“. Slunečné počasí přilákalo na slavnost několik tisíc lidí. Dvanáctičlenný tým členů spolku se se spoustou legrace rád postaral o všechny zákazníky a již nyní vyhlíží další ročník.

Michal Vinař

Sklářská slavnost v Kristiánově
Foto Martina Vysoká

Lavička Miloslava Nevrlého

O zhotovení a umístění lavičky, kterou JJHS věnoval k významnému životnímu jubileu svému čestnému členovi Miloslavu Nevrlému, píše v samostatném článku Vojtěch Mai.

Pavel Schneider

Další výlety a exkurze

16.-23. 9. 2023 - výlet do Vysokých Tater (viz samostatný článek),

2. 12. 2023 - výlet do pivovaru JungBerg v Hořicích (viz samostatný článek).

Vysoké Tatry - Velká Lomnická věža (2 214 m), v pozadí Lomnický štít

Foto Petr F. Polda

Členská základna a struktura spolku

Počet členů a jeho změny

V roce 2023 bylo přijato 23 nových členů: Marie Čcheidzeová, Veronika Franková, Petra Hrubá, Zdeněk Jirásek, Alois Kočí, Antonín Kočí, Jiří Laurin, Petra Laurin, Vladimír Lukeš, Vojtěch Mai, Jiří Mourek, Irena Nováková, Pavlína Ondřejková, Jakub Panýr, Jan Rýznar, Ondřej Stejskal, Lukáš Strnad, Petra Svobodová, Oldřich Šesták, Lada Vašinová, Eliška Vrchovecká, Ivan Vydra, Matěj Zimmer.

Členství bylo ukončeno na vlastní žádost nebo zaniklo z důvodu neplacení členských příspěvků 6 členům.

Dne 26. 6. 2023 ve věku nedožitých 84 let zemřel Günter Menzel.

K 31. 12. 2023 měl Jizersko-ještědský horský spolek 326 členů, z toho 8 členů čestných.

Výbor

V roce 2023 pracoval výbor JJHS v následujícím složení:

Pavel Schneider	předseda ; <i>pschneider@centrum.cz</i>
Aleš Kočí	místopředseda (do 15. 4. 2023), hospodář (od 31. 10. 2023); <i>koci@zooliberec.cz</i>
Michal Vinař	místopředseda (od 15. 4. 2023); <i>vinar.michal@email.cz</i>
Pavlína Voničková	hospodář (do 15. 4. 2023), zapisovatel (od 25. 4. 2023); <i>pajavonickova@seznam.cz</i> (do 31. 10. 2023); <i>sarka.nemcova@epicos.cz</i>
Šárka Němcová	(do 15. 4. 2023); <i>mapiv12@seznam.cz</i>
Martin Pivrnec	<i>ferdys.polda@gmail.com</i>
Petr Polda	<i>libor.stejskal@seznam.cz</i>
Libor Stejskal	<i>srekj@centrum.cz</i>
Jakub Šrek	hospodář (od 25. 4. do 31. 10. 2023),
Jiří Pokorný	člen výboru (od 15. 4. 2023 do 31. 10. 2023).

Kontrolní komise

Tomáš Klimovič – předseda

Lucie Podhorová

Stanislav Linda

Zaměstnanci

Leoš Vašina – vedoucí kanceláře, realizace projektů a zakázek

Alena Řebíčková – účetnictví, administrativa

Výroční členská schůze ve Vratislavicích nad Nisou - volby

Pěťa Fouqué - radost z ocenění za opravu spolkové meteobudky v Lidových sadech
Foto Milan Drahoňovský

Zpráva o hospodaření za rok 2023

MAJETEK	KČ
peníze v hotovosti	21 873
peníze na bankovních účtech	860 398
dlouhodobý hmotný majetek	7 115 618
podíly na ovládaných osobách	200 000
ostatní dlouhodobý majetek finanční	130 000
publikace na skladě	549 958
propagační materiál na skladě, ostatní materiál	10 730
pohledávky	22 526
závazky, jiná pasiva	- 152 846
majetek celkem	8 758 257
NÁKLADY	
kancelářské potřeby	9 914
materiál k pracím v terénu	35 709
PHM	43 777
nákup knih a časopisů	6 995
změna stavu výrobků	72 904
spotřeba energie – plyn, elektřina, voda	60 381
prodané zboží a propagační materiál	37 388
opravy a údržba – auto a nářadí	28 344
cestovné, stravné, ubytování – brigády	4 098
pohoštění, potraviny	35 688
poštovné, telefon, nájemné, internet, kopírování, software	113 562
subdotávky	956 450
tisk publikací, grafické práce, distribuce publikací	123 914
autorské honoráře	0
nákup drobného majetku	0
kulturní produkce	1 650
nájemné garáž, pozemky, pronájem sálu, různé služby	79 265
převážní a skladové služby, parkovné	2 200
poskytnuté členské příspěvky	1 000
mzdové náklady – zaměstnanci, brigádníci	405 675
zákonné sociální pojištění, zákonné sociální náklady	129 623
silniční daň, dálniční známka, správní poplatky	3 700
bank. popl., poj. auta, povinné ručení, úroky, ostatní náklady	81 102
odpisy dlouhodobého majetku	877 383
daň z příjmu splatná	0
náklady celkem	3 111 622
VÝNOSY	
prodej publikací	188 633
práce v terénu	462 195
reklama, nájemné	82 622
prodej propagačního materiálu	8 909
jiné provozní výnosy, úroky, zúčt. dotované stavby	928 328
sponzorské dary, nadační příspěvky	538 354
členské příspěvky	50 778
dotace provozní	961 652
výnosy celkem	3 221 471
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	
náklady celkem (vč. daně z příjmu)	3 111 622
výnosy celkem	3 221 471
zisk	109 849

Společné foto z výroční členské schůze před restaurací vratislavického pivovaru 9. dubna 2023
Foto Milan Drahoňovský